

Bygg- och miljönämndens budget 2026 – 2028

Typ av styrdokument: Budget

Beslutande instans: Bygg- och miljönämnden

Datum för beslut: 2025-12-16

Diarienummer: 2025.099 BMN

Gäller för: Bygg- och miljönämnden

Giltighetstid: t.o.m. 2026-12-31

Revideras senast: 2026-12-31

Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Innehåll

1. Inledning	3
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen	3
2.1. Samhällsbyggnadsförvaltningens organisation	4
2.2. Bygg- och miljöavdelningen	4
3. Sveriges mest effektiva kommun	5
3.1. Bygg- och miljönämndens genomlysning.....	5
3.2. Politiska inriktningar.....	6
3.2.1 Den politiska inriktningen	6
4. Nämndens budget	8
4.1. Ekonomiska ramar.....	8
4.2. Investeringsbudget	9
5. Arbetsmiljömål	10
Bilaga 1 – Internkontrollplan.....	11
Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys.....	13

1. Inledning

Bygg- och miljönämndens budget 2026–2028 konkretiserar kommunfullmäktiges budget och pekar ut färdriktningen för samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhet. Budgeten beskriver hur bygg- och miljönämnden ska bidra till kommunfullmäktiges mål att bli Sveriges mest effektiva kommun. Dokumentet omfattar även driftsramar för den närmaste treårsperioden.

Budgeten innehåller även nämndens arbetsmiljömål och internkontrollplan med tillhörande risk- och väsentlighetsanalys. Utöver löpande rapporteringen avseende ekonomi, följs den samlade budgeten upp vid delår- och årsbokslut.

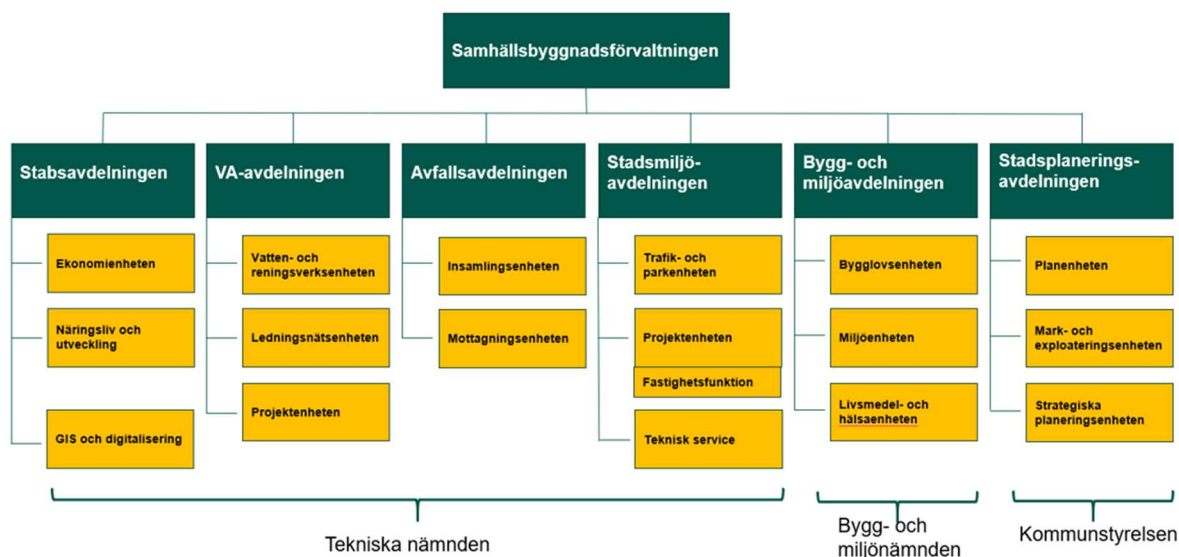
2. Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen har det samlade ansvaret för att planera, bygga, driva och utveckla den fysiska miljön i kommunen. Förvaltningen arbetar för ett långsiktigt hållbart samhälle där ekologiska, sociala och ekonomiska värden balanseras. Genom samordning mellan planering, byggande, drift och myndighetsutövning bidrar förvaltningen till attraktiva livsmiljöer, ett gott företagsklimat och en väl fungerande infrastruktur.

På samhällsbyggnadsförvaltningen finns utöver bygg- och miljöavdelningen, VA-avdelningen, avfallsavdelningen, stadsmiljöavdelningen och stabsavdelningen som lyder under tekniska nämnden. Därutöver finns på förvaltningen även stadsplaneringsavdelningen som lyder under kommunstyrelsen.

- VA-avdelningen ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, rening av avloppsvatten samt hantering av dagvatten, och säkerställer drift, underhåll och utveckling av kommunens VA-system.
- Avfallsavdelningen sköter insamling, transport och återvinning av avfall samt arbetar för ett hållbart avfallssystem med fokus på återbruk och minskade avfallsmängder.
- Stadsmiljöavdelningen ansvarar för drift, skötsel och utveckling av gator, parker, naturmark och allmänna platser för att skapa en trivsamt och tillgänglig stadsmiljö.
- Stadsplaneringsavdelningen arbetar med översiktlig planering, detaljplaner samt mark- och exploateringsfrågor för att främja hållbar tillväxt och attraktiva livsmiljöer.
- Slutligen ger Stabsavdelningen stöd inom ekonomi, GIS, kommunikation, utveckling och näringsliv samt samordnar förvaltningens styrning, uppföljning och verksamhetsutveckling.

2.1. Samhällsbyggnadsförvaltningens organisation

2.2. Bygg- och miljöavdelningen

Bygg- och miljöavdelningen ansvarar för myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen, miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Avdelningen hanterar bygglovsärenden, miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och miljöskyddsfrågor.

Uppdraget är att bidra till en säker, hållbar och hälsosam livsmiljö genom rättssäker handläggning, serviceinriktad rådgivning och tydlig information till företag och medborgare. Avdelningen arbetar även med miljöövervakning och uppföljning av miljömål.

3. Sveriges mest effektiva kommun

Den offentliga sektorn i Sverige går mot en utmanande framtid med ett utökat behov av kommunal service samtidigt som resurserna kommer vara mindre. Om Alingsås kommun ska kunna garantera en hög välfärd och samtidigt kunna nå vision 2040 så behöver ett omställningsarbete genomföras. Av den anledningen har Alingsås ett övergripande mål – att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Målet innebär att Alingsås ska ha en så hög kvalitet som möjligt utifrån kommunens förutsättningar.

För att Alingsås ska nå detta mål behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger kommunens referenskostnad, det vill säga den kostnad verksamheter förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för. En förutsättning för att det ska kunna infrias är ett aktivt arbete med metoder för ständiga förbättringar utifrån respektive grunduppdrag.

Hur arbetet framskrider med att bli Sveriges mest effektiva kommun, är något som kontinuerligt behöver analyseras. Detta sker genom ordinarie uppföljning av verksamheternas kostnader och resultat från erkända kvalitetsnyckeltal.

3.1. Bygg- och miljönämndens genomlysning

- **Samordnad planering och tidiga verksamhetsdialoger**

Tidigare och bättre samordning mellan kommunens verksamheter skapar en gemensam riktning, minskar dubbelarbete och förhindrar målkonflikter. Detta leder till färre omarbetningar, mer effektiv resursanvändning och ökad tydlighet gentemot invånare och företag.

- **Digitalisering**

Genom automatiserade processer, e-tjänster och bättre digital informationsdelning kan handläggning effektiviseras, väntetider minska och transparensen öka. Digitala beslutsunderlag som till exempel GIS och 3D-modeller förbättrar kvaliteten i planering och projekt.

- **Effektiv styrning och prioritering**

Tydliga prioriteringar och strukturerad styrning gör att resurser kan läggas på de mest värdefulla projekten. Detta skapar bättre kontroll över tid, budget och kvalitet samt ger medarbetare en tydlig riktning och ökar handlingskraften.

- **Kompetensförsörjning**

Att säkra rätt kompetens – både genom rekrytering och kompetensutveckling – är avgörande för att möta ökade krav på kvalitet, hållbarhet och snabbare processer.

- **Utvecklad projektverksamhet**

En gemensam projektmetodik med tydliga mål, roller och uppföljning förbättrar kvaliteten, kortar ledtider och gör det lättare att hantera komplexa projekt. Det stärker även lärande, samordning och riskhantering i hela organisationen.

3.2. Politiska inriktningar

Målet att bli Sveriges mest effektiva kommun kompletteras med politiska inriktningar. Dessa utgör en vägledning för samhällsbyggnadsförvaltningen genom att tydliggöra prioriteringar och ange hur arbetet bör inriktas för att förverkliga den politiska viljan.

För 2026 har bygg- och miljönämnden beslutat om följande politiska inriktningar:

3.2.1 Den politiska inriktningen

- **En möjliggörande myndighet med fokus på service och företagsklimat**

Nämnden ska arbeta kundorienterat med fokus på service och tillgänglighet. Företagare och medborgare ska mötas av ett lösningsorienterat förhållningssätt med vägledning och snabb återkoppling. Verksamheten ska vara kostnadseffektiv och avgiftssystemet förutsägbart. Målet är att verksamheten upplevs som hjälpsam och professionell samt att kontakten upplevs som enkel och effektiv.

- **Snabb och rättssäker handläggning**

Nämndens handläggningstider ska kortas ytterligare samtidigt som skrivelser ska ha god kvalitet och beslut ska vara rättssäkra. Ett aktivt arbete med långsiktig kompetensförsörjning ger förutsättningar att säkerställa att rätt kompetens finns på plats för att hantera både enklare och mer komplexa ärenden. Att inhämta god kunskap vid förändringar i lagstiftningen är prioriterat.

- **En modern och digital förvaltning**

Nämnden ska fortsätta införa digitala lösningar för att effektivisera handläggningen och förbättra servicen till medborgare och företag. Genom automatisering och integrerade e-tjänster kan ärenden hanteras snabbare samt med högre transparens och tillgänglighet.

- **Hjälpsam och tydlig kommunikation**

För nämnden är en hjälpsam, snabb och tydlig kommunikation en självklarhet. Det ska vara lätt att få information så att både företagare och medborgare kan förstå vad som förväntas av dem och vad de kan förvänta sig av nämnden. Genom att prioritera tidiga verksamhetsdialoger skapas förutsättningar för snabbare beslutsprocesser.

4. Nämndens budget

4.1. Ekonomiska ramar

Belopp i tkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	18 041	18 349	18 949	19 555
Personalkostnader	-26 238	-27 251	-28 096	-28 995
Lokalhyror	0	0	0	0
Köp av tjänster	-8 137	-7 969	-8 216	-8 478
Övriga kostnader	-1 008	-970	-1 031	-1 064
Verksamhetens kostnader	-35 383	-36 190	-37 343	-38 537
Verksamhetens nettokostnader	-17 342	-17 841	-18 394	-18 982
Kommunbidrag	17 342	17 841	18 394	18 982
Finansnetto	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0

Budget 2026

Det permanenta kommunbidraget räknas upp med 3,10%. Kommunbidraget sänks permanent med 39 tkr på grund av att kostnaden för försäkringar flyttas till kommunstyrelsen.

Skillnader i budgeten för 2026 jämfört med 2025:

Intäkterna ökar totalt sett under 2026. Inom avloppsverksamheten beräknas intäkterna bli högre, vilket främst förklaras av att arbetet med registervård för att kunna rapportera till Havs- och vattenmyndigheten har slutförts. Detta innebär att verksamheten nu kan fokusera på arbetsuppgifter som i större utsträckning genererar intäkter. Inom miljöskyddsverksamheten bidrar en förbättrad bemanning till ökade intäkter för 2026.

Det statliga bidraget för energirådgivning finns inte med i budgeten för 2026, eftersom bidraget numera tillfaller Lerums kommun, som sedan 2025 ansvarar för energirådgivningen i Alingsås kommun.

För bygglovsverksamheten är intäkterna fortsatt osäkra. Det rådande konjunkturläget och ökade byggkostnader påverkar byggtakten, vilket gör det svårt att bedöma intäktsnivån för 2026. En annan osäkerhet finns kopplat till hur nya PBL (plan- och bygglagen) kommer att påverka antalet ansökningar och därmed intäkterna. Budgeten är oförändrad mellan åren.

Personalkostnaderna är högre 2026 jämfört med 2025. Förutom den normala löneutvecklingen beror ökningen på en förbättrad bemanning inom miljöskyddsverksamheten.

Plan 2027

Inga tillfälliga eller permanenta ramökningar är beslutade. Det permanenta kommunbidraget räknas upp med 3,10%.

Plan 2028

Inga tillfälliga eller permanenta ramökningar är beslutade. Det permanenta kommunbidraget räknas upp med 3,20%.

4.2. Investeringsbudget

Bygg- och miljönämnden har ingen investeringsbudget för perioden 2026 - 2030 då inga kända investeringsbehov i dagsläget finns i verksamheten.

5. Arbetsmiljömål

Enligt riktlinjerna för systematiskt arbetsmiljöarbete ska nämnden varje år anta ett eller flera arbetsmiljömål. Arbetsmiljömålet ska vara hälsofrämjande och kan kopplas ihop med riktlinjer för systematiskt arbetsmiljöarbete. Bygg- och Miljönämnden har valt följande mål kopplat till arbetsmiljö och sjukfrånvaro:

1. Öka samtliga medarbetares engagemang och trivsel på arbetet.
2. Minska upplevd arbetsbelastning.

Genom att arbeta mot och uppnå dessa mål förväntas den upplevda arbetsbelastningen minska bland personalen samtidigt som högre produktivitet uppnås. En större möjlighet att behålla och rekrytera rätt personal förväntas också. För att mäta medarbetares engagemang och trivsel samt upplevda arbetsbelastning kommer pulsmättningsresultaten även fortsatt användas som underlag och målet är att andelen positiva svar ska öka. För att nå målen ovan kommer följande aktiviteter att genomföras:

- Fortsatt fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) där det kommungemensamma årshjulet följs.
- Fortsatt genomförande av UM, utvecklande medarbetarskap, inom samtliga enheter.
- Fortsatt arbete med att implementera ny samhällsbyggnadsprocess. Detta för att skapa en tydlighet i arbetet och främja organisatorisk hälsa och minska den upplevda arbetsbelastningen. Implementeringen kan på kort sikt sänka resultaten något i pulsmätningar då nya arbetssätt till en början kan skapa en känsla av ökad arbetsbelastning, men resultaten förväntas öka i och med att nya arbetssätt förankras.
- Fortsätta förvaltningens arbete kring engagemang och service.
- Revidering av kompetensförsörjningsplan för förvaltningen.
- Insatser för att trygga medarbetarna gällande kommunikation och bemötande av kunder som uppträder exempelvis hotfullt eller våldsamt.

Bilaga 1 – Internkontrollplan

Enligt Alingsås kommuns styrmodell ska kommunens nämnder och bolag årligen, i samband med budgetarbetet, upprätta en plan för internkontroll. Planen ska ange vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras under det kommande året. Nämndens internkontrollplan redovisas i denna bilaga.

Urvalet av kontrollområden har gjorts utifrån den risk- och väsentlighetsanalys som presenteras i bilaga 2. I årets internkontrollplan föreslås att kommunstyrelsen, liksom övriga nämnder, inkluderar två särskilda risker: välfärdsbrottslighet och otillräckligt stöd för kompetensförsörjning. Dessa risker har en kommunövergripande karaktär och bedöms som särskilt prioriterade. Mot denna bakgrund föreslås att kommunens nämnder antar internkontrollplaner som inkluderar dessa två riskområden.

Risk	Riskbeskrivning	Risk-värde	Metod	Ansvarig
Välfärdsbrottslighet	Risk att kommunens skattemedel går till att finansiera kriminella organisationer	4	Granskning av att kontrollmoment och rutiner för fakturahantering och utbetalningar fungerar som avsett och efterlevs.	Ekonomi- chef KLK
Kompetensförsörjning	Risk för bristande stöd och rutiner kring kompetensförsörjning, vilket kan leda till minskad förmåga att effektivt rekrytera och utveckla medarbetare	9	Granskning av att förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner revideras årligen och fungerar som avsett.	Personal- chef KLK
Extraordinära händelser	Extraordinära händelser kan medföra att samhällsviktiga funktioner brister	6	Kontroll att det finns rutiner och planering för hur förvaltningens samhällsviktiga funktioner ska hållas i drift vid olika typer av krissituationer. Kontroll av krisberedskap.	Utvecklings- ledare
Säkerhetsläget	Ökning av cyberattacker leder till ökad risk för verksamhetsstörningar	12	Kontroll att minst 90% av personalen går kommunens nanoutbildningar om informations- och cybersäkerhet, samt kontroll av kontinuitetsplaner och rutiner.	Utvecklings- ledare/chef
Service	En del medborgare upplever att förvaltningen inte ger tillräckligt god service	8	NKI för olika myndighetsområden, kundgrupp övriga.	Utvecklings- ledare
	En del företag upplever att förvaltningen inte ger tillräckligt god service	8	NKI för olika myndighetsområden, kundgrupp företag.	Utvecklings- ledare

Risk	Riskbeskrivning	Risk- värde	Metod	Ansvarig
Taxor	Taxeschabloner speglar inte den tid som läggs ner	9	Följa den tid som läggs ner i förhållande till den schablon som är satt. Kontrolleras genom stickprov samt analys.	Utvecklingsledare/chef
Hot och våld	Hot- och våldssituationer ställer stora krav på arbetsgivarens förebyggande arbete och akuta insatser	12	Uppföljning av tillbuds- och arbetsskadeanmälningar, enkät till de anställda, uppföljning av rutiner och utbildningar.	Utvecklingsledare/chef

Bilaga 2 – Risk och väsentlighetsanalys

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Välfärdsbrottslighet	Risk att kommunens skattemedel går till att finansiera kriminella organisationer	2	2	4	Internkontrollpunkt
Kompetensförsörjning	Risk för bristande stöd och rutiner kring kompetensförsörjning, vilket kan leda till minskad förmåga att effektivt rekrytera och utveckla medarbetare	3	3	9	Internkontrollpunkt
Konjunktorkänslighet	Bygglovsverksamheten är konjunktorkänslig – vid högkonjunktur risk för överbelastning och längre handläggningstider, vid lågkonjunktur risk för minskad ärendemängd och resursöverskott	3	3	9	Accepteras – Risken accepteras tillfälligt då det inte bedöms krävas någon åtgärd
Osund konkurrens	Osund konkurrens kan bidra till livsmedelsfusk, avfallsbrottslighet och bristande hantering av förorenade massor vilket kan leda till ökat tillsynsbehov i efterhand	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet
Digitalisering/effektivisering	Det samordnade digitaliseringsarbetet prioriteras inte tillräckligt högt vilket kan medföra lägre effektivitet och sämre digital service till invånarna	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet
Säkerhetsläget	Ökning av cyberattacker leder till ökad risk för verksamhetsstörningar	3	4	12	Internkontrollpunkt
Extraordinära händelser	Extraordinära händelser kan medföra att samhällsviktiga funktioner brister	2	3	6	Internkontrollpunkt

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Service	En del medborgare upplever att förvaltningen inte ger tillräckligt god service	4	2	8	Internkontrollpunkt
	En del företag upplever att förvaltningen inte ger tillräckligt god service	4	2	8	Internkontrollpunkt
Rutiner	Otillräckliga rutiner kan medföra att ärenden handläggs på olika sätt vilket medför att utfallet kan bli olika	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet
Rutiner	Utmaning att prioritera utveckling av nya arbetssätt och kartläggning av processer, vilket bromsar effektivitetsarbetet	2	2	4	Hanteras i ordinarie verksamhet
Arbetsuppgift/roll	Obalans mellan rådgivning och myndighetsutövandet kan skapa otydlighet i arbetsrollen och kan påverka kund	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet
Avvikelser mot verksamhetsplan, kontrollplan och tillsynsplan	Tillsyn/Kontroll blir inte gjord när det finns obemannade tjänster	4	3	12	Hanteras i ordinarie verksamhet
Kompetensutveckling	Det sker så stora förändringar inom lagstiftningen så att kompetensen inte kan upprätthållas	2	3	6	Hanteras i ordinarie verksamhet
Minskade intäkter	Minskade intäkter inom bygglovsverksamheten påverkar nämndens ekonomiska resultat och arbetsmiljö	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet samt genom ekonomiska uppföljningar

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Hantering
Taxor	Taxeschabloner speglar inte den tid som läggs ner	3	3	9	Internkontrollpunkt
Hot och våld	Hot- och våldssituationer ställer stora krav på arbetsgivarens förebyggande arbete och akuta insatser	3	4	12	Internkontrollpunkt
Rekrytering	Svårt att rekrytera kompetent personal	4	3	12	Hanteras i ordinarie verksamhet
Arbetsbelastning	Ökad mängd ärenden eller obemannade tjänster leder till ökad arbetsbelastning och längre handläggningstid	4	3	12	Hanteras i ordinarie verksamhet
Bemanning	Tar tid att få in ny personal när någon slutat	4	3	12	Hanteras i ordinarie verksamhet
Kompetens	Brister i handläggning av tillsynsärenden kan leda till rättsosäkerhet och att allmänhetens förtroende för nämndens verksamheter minskar	3	3	9	Hanteras i ordinarie verksamhet
Kompetens	För låga kompetenskrav i rekryteringar och för få medarbetare med högskoleutbildning leder till kunskapsbrister inom verksamheten	1	2	2	Hanteras i ordinarie verksamhet

Förklaring
Sannolikhet

1. Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig
2. Mindre sannolik: risken för att fel ska uppstå är mycket liten
3. Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå
4. Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå

Väsentlighet

1. Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2. Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen
3. Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen
4. Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa